

پس از تمام‌نقدها به نسخه اولیه لایحه قانون عفاف و حجاب، روز گذشته بالاخره متن نهایی و کامل این لایحه با ۶۹ ماده، مکلف کردن حدود ۳۴ دستگاه و تغییر نام این لایحه از لایحه حجاب و عفاف به نام لایحه حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ حجاب و عفاف از سوی کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس منتشر شد. فصل اول کلیات، فصل دوم وظایف عمومی دستگاه‌های اجرایی، فصل سوم تکالیف اختصاصی دستگاه‌های اجرایی، فصل چهارم وظایف عمومی و مسئولیت‌های اجتماعی و درنهایت فصل پنجم نیز جرائم و تخلفات است. در بازنویسی جدید از لایحه حجاب و عفاف سابق و لایحه حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ حجاب و عفاف فعلی حدود ۷۰ ماده مرتبط با رعایت شئون پوشش اسلامی در جامعه مطرح شده که چهار فصل از آن عموماً متمرکز بر فرهنگ‌سازی از طریق دستگاه‌های اجرایی و ملزم ساختن دستگاه‌ها و آخرین فصل هم مرتبط با جرائم نادیده گرفتن این قانون است.

در ماده ۱۷ این لایحه آمده است: ستاد هماهنگی و راهبری اجرای مصوبه عفاف و حجاب وزارت کشور به‌منظور تحقق اهداف این قانون، مکلف است وظایف زیر را با همکاری مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

انجام دهد:

۱. ایجاد سازوکارهای مناسب در فضای حقیقی و مجازی برای دسترسی آسان پژوهشگران و مجریان به نتایج مطالعات و تحقیقات در حوزه عفاف و حجاب و تبیین نظریه اسلام در اصالت خانواده.

۲. پژوهش، تولید و نشر موثر محتوای تبیینی و اقناعی جذاب و پاسخ به شبهات و سوالات.

۳. آگاه‌سازی متناسب با اقشار اجتماعی از پیامدها و تبعات در فضای مجازی و حقیقی به‌ویژه برای نسل جوان.

۴. تبیین تکالیف فردی و اجتماعی آحاد جامعه، دولت و حاکمیت با تاکید بر روش‌های اقناعی.

۵. استفاده از ظرفیت‌های مبلغان دینی در راستای گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در کشور.

۶. آموزش و تربیت تخصصی طلاب و روحانیون مبلغ ویژه عفاف و حجاب برای محیط‌های آموزشی، اداری، تجاری، شهر و روستا با استفاده از روش‌های نوین تبلیغی و تاکید بر روش اقناعی و ترویج اصالت خانواده.

۷. آسیب‌شناسی، بازنگری و به‌روزرسانی مستمر شیوه‌های ترویج

برداشت اول از قانون حجاب و عفاف

ون‌ها جمع می‌شوند، جریمه‌های سنگین می‌آیند

عفاف و حجاب با بهره‌گیری از دانش متخصصان رشته‌های گوناگون و نیز تجارب میدانی فعالان حوزه پوشش و عفاف و حجاب و مطالعه راهکارهای توسعه فرهنگ عفاف و حجاب در نظام تبلیغی دینی و ایجاد نوآوری در این زمینه.

۸. گسترش و تقویت مراکز مشاوره حضوری و مجازی با محوریت سبک زندگی اسلامی خانواده‌محور و توانمندسازی و پاسخ به سوالات عفاف و حجاب.

در تمام این سال‌ها دیدیم که مسائل مرتبط با فرهنگ علی‌رغم ذهنیت مسئولان اما متأسفانه هیچ کدام با ابلاغیه‌ها حل نشد و مانند گذشته و حتی در مواردی به دلیل بی‌برنامگی و اتخاذ تصمیمات آتی، مساله تبدیل به یک گره لاینحل در جامعه شده است.
داستان حجاب و التزام به این قانون اجتماعی و شرعی نیز تاحدودی از این دست مسائل بوده است. بنابراین می‌توان گفت مواد مرتبط با فرهنگ‌سازی حجاب در متن اخیر لایحه حجاب و عفاف، راه‌های رفته تمام این سال‌ها هستند که از قضا بی‌سرانجام بودند؛ چراکه کار فرهنگی آن هم کار فرهنگی مرتبط با حجاب و عفاف از ابلاغیه، لایحه و پشت میز اشباع شده و آدم متخصص با ایده و رویکرد تازه و

تقسیم‌بندی جزاهای مجازات تعزیری

زنان عبارت است از پوشیدن لباسی که خلاف عفت عمومی است از قبیل لباس بدن‌نما یا تنگ یا لباسی که قسمتی از بدن پایین‌تر از گردن یا بالاتر از مچ پا یا بالاتر از ساعد دست‌ها دیده شود.
همچنین بدپوششی در مورد مردان عبارت است از پوشیدن لباسی که خلاف عفت عمومی است از قبیل لباس بدن‌نما یا لباسی که قسمتی از بدن پایین‌تر از سینه یا بالاتر از ساق پا یا سرشانه فرد دیده شود.

از موارد مورد اشاره دیگر لایحه حجاب و عفاف؛ بدحجابی یا برهنگی توسط سرنشینان وسیله نقلیه است.
«هرکس در حال رانندگی با وسایل نقلیه موتوری مرتکب بی‌عفتی، کشف حجاب، بی‌حجابی یا بدپوششی شود یا فردی سوار کرده که مرتکب جرائم مذکور شود، توسط پلیس راهنمایی و رانندگی پنج میلیون ریال جریمه می‌شود. همچنین صدور برگ جریمه برای وسیله نقلیه مذکور نافی اعمال مجازات‌های مقرر برای مرتکب نیست. حکم این ماده درخصوص تاکسی‌ها و مسافربراهی اینترنتی نیز جاری می‌شود. درخصوص موتورسیکلت در صورت ارتکاب در مرتبه دوم، وسیله نقلیه به مدت سه ماه توقیف می‌گردد. ثبت اولین تخلف موجب عدم ثبت تخلفات بعدی از لحاظ زمانی نبوده و جریمه‌ها جمع می‌شود.»

در تبصره‌های این ماده هم آمده است: «درصورتی که راکب یا سرنشین موتورسیکلت برهنه یا نیمه‌برهنه باشد، وسیله نقلیه توسط پلیس راهنمایی و رانندگی بلافاصله به مدت سه ماه توقیف و به مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال جریمه می‌شود و حکم ماده ۵۰ این قانون درخصوص راکب یا سرنشین برهنه یا نیمه‌برهنه اعمال می‌شود. همچنین در صورتی که مرتکب، پلاک وسیله نقلیه موتوری را مخدوش یا ناخوانا کرده یا آن را بپوشاند، علاوه‌بر مجازات‌های مقرر در این قانون، جریمه مذکور در این ماده و تبصره ۱ آن به دو برابر افزایش می‌یابد. برای نزدیک شدن به مصداق این ماده فرض کنید شما راننده یکی از تاکسی‌های اینترنتی هستید. فردی درخواست ماشین ثبت می‌کند و از قضا هم خانم است. قبول می‌کنید و برای سوار کردن مسافر به مبدا می‌روید. بی‌خبر از همه‌چ‌آن خانم هم‌برای همراهی با جو به‌وجودآمده در جامعه، کشف حجاب کرده است. از او درخواست می‌کنید تا حجاب عرفی، قانونی و شرعی را رعایت کند اما با مخالفت شدیدی او روبه‌رو می‌شوید و اعلام می‌کند که هیچ روسری، شال یا مقنعه‌ای همراهش نیست. برای عدم دریافت امتیاز منفی و احساس مسئولیت نسبت به کارتان، خودتان را قانع می‌کنید تا آن مسافر را به مقصد برسانید. هرچند خودتان نیز از بی‌ب‌قانونی و قانون‌گریزی مسافر مطلع هستید اما بیش از این توان کل کل و ادامه بحث را ندارید و بیشتر به فکر درآمد محصل از این بنزین‌سوزی‌ها و مسافرکنشی هستید. این سناریو ساختگی نیست و در فضای مجازی و ماه‌های اخیر، چنین اتفاقی کرم نیفتاده است. بسیاری از دخترانی که در این مدت هم کشف حجاب کرده و با برخورد منفی راننده‌های تاکسی اینترنتی مواجه شده‌اند، تجربه‌هایشان را در فضای مجازی، در مواردی حتی همراه با نام و تصویر راننده منتشر و علیه افراد نفرت‌پرکنی کرده‌اند. روی بحث با برخورد‌های پس از تذکر لسانی برای نپهی از منکر و رعایت قانون نیست. در اینجا براساس کدام ضابطه قانونی باید کسی که در ارتکاب جرم دخیل نیست، جریمه شود؟ یا به‌قولی وقتی فردی دیگر مرتکب جرم شده، چرا باید شخص دیگری را برای این ارتکاب مجازات کنیم؟ به‌نظر می‌رسد این ماده از لایحه صرفاً برای بازآرندگی بیشتر از طریق جرایم، چنین ماده‌ای را در لایحه آورده است و بیش از اینکه عادلانه باشد صرفاً بازآرندگی لایلی در سرپیچی از قانون حجاب دارد.

نکات مثبت و منفی متن کامل لایحه حجاب و عفاف

افزون بر این پیش‌بینی اعمال یکسان قانون نسبت به اتباع خارجی در ماده ۵۳ ایراد دیگر آن است. در ماده ۴۹ عدم تفکیک بین حالات تکرار جرم بد پوششی موجب می‌شود که بین تکرار یک‌بار جرم و تکرار ۱۰۰ بار آن فرقی نباشد. همچنین تنزل دادن سطح انتظار از کارکنان دولت برای رعایت حجاب به سطح مورد انتظار از عموم مردم در ماده ۴۶ ایراد مهم این ماده است، درحالی‌که برای رعایت همان شاخص‌ها، به‌درستی ضمانت اجرای شدیدتری پیش‌بینی شده است. بهتر بود شاخص‌های فعلی مصوب ستاد امر به معروف در مورد عفاف و حجاب در دستگاه‌های دولتی تنفیذ می‌شد. نکته عجیب دیگر این لایحه، آن است که ارائه خدمت به بی‌حجابان در فضاهای تفریحی اقامتی دولت ممنوع است ولی در فضای اداری فقط ورود به دادسراها و دادگاه‌ها بدون عفاف و حجاب ممنوع شده و سایر دستگاه‌ها نه ورود و نه ارائه خدمات ممنوع نیست. جواز عکس‌برداری مردم از صحنه‌های مجرمانه را محدود به افراد آموزش دیده کرده است،

یکشنبه ۸ مرداد ۱۱۴۰۲ شماره ۳۹۲۴

جامعه

مدیرمسئول: محمدامین ایمانجانی - **سردبیر:** مسعود فروغی

تلفن وفکس: ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۲۱) - **کدپستی:** ۱۱۳۵۱۳۳۸۱۶

چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی: خیابان حافظ، پابین‌تر از ۷ جمهوری، رویه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

پیش‌از شروع بررسی جرائم و تخلفات در ابتدا باید مجازات‌های تعزیری مندرج‌شده در قانون را ذکر کنیم تا بدانیم دقیقاً در رابطه با چه چیزی در حال بحث هستیم. قانونگذار جزاهای مجازات تعزیری را به ۸ درجه کلی تقسیم‌بندی کرده‌است:

مجازات تعزیری درجه یک:

– حبس بیش از ۲۵ سال

– جزای نقدی بیش از دو میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریال

– مصادره کل اموال

– انحلال شخص حقوقی

نکته: براساس تبصره ۶ الحاقی این قانون، تمام حبس‌های ابد غیرجدی مقرر در قانون به حبس درجه یک تبدیل می‌شود.

مجازات تعزیری درجه دو:

– حبس بیش از ۱۵ تا ۲۵ سال

– جزای نقدی بیش از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال تا دو میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریال

مجازات تعزیری درجه سه:

– حبس بیش از ۱۵ تا ۱۵۱سال

– جزای نقدی بیش از یک میلیارد ریال تا یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال

مجازات تعزیری درجه چهار:

– حبس بیش از ۵ تا ۱۵ سال

– جزای نقدی بیش از ۵۰۰ میلیون ریال تا یک میلیارد ریال

– انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی

مجازات تعزیری درجه پنج:

– حبس بیش از دو تا پنج سال

– جزای نقدی بیش از ۲۵۰ میلیون ریال تا ۵۰۰ میلیون ریال

– محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از ۵ تا ۱۵ سال

– ممنوعیت دائم از یک یا چند فعالیت‌های اجتماعی برای اشخاص حقوقی

– ممنوعیت دائم از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی

مجازات تعزیری درجه شش:

– حبس بیش از شش ماه تا دو سال

– جزای نقدی بیش از ۶۰ میلیون ریال تا ۲۴۰ میلیون ریال

– شلاق از ۳۱ تا ۷۴ ضربه و تا ۹۹ ضربه در جرائم منافی عفت

– محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال

– انتشار حکم قطعی در رسانه‌ها

– ممنوعیت از یک یا چند فعالیت‌های اجتماعی برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

– ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

– ممنوعیت از امضاربرخی از اسنادتجاری توسط اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج‌سال

مجازات تعزیری درجه هفت:

– حبس از ۹۱ روز تا شش ماه

– جزای نقدی بیش از ۳۰ میلیون ریال تا ۶۰ میلیون ریال

– شلاق از ۳۰ تا ۱۱۵ ضربه

– محرومیت از حقوق اجتماعی تا شش‌ماه

مجازات تعزیری درجه هشت:

– حبس تا سه ماه

– جزای نقدی تا ۳۰ میلیون ریال

– شلاق تا ۱۵ ضربه

جعفر صادق منش، عضو هیات‌علمی دانشکده حقوق دانشگاه امام صادق(ع) درباره لایحه حجاب و عفاف در یادداشتی برای «فرهیختگان» نوشته است: «پیش‌نویس لایحه حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب به نفع تصویب کمسیون قضایی مجلس رسیده است دارای نکات مثبت و منفی زیادی است که این گفت‌وگو مجال پرداختن تفصیلی به هر یک از آنها نیست؛ اما به‌طورکلی این لایحه در قیاس با لایحه اولیه تقدیمی قوه قضائیه و دولت یک سروگردن بالاتر و بهتر است، هم از جهت جامعیت و هم از جهت رفع ایراد‌های حقوقی آن. عمده‌ترین ایراد این لایحه افزایش عناوین مجرمانه بدون درنظر گرفتن سیاست‌های کلی حوزه فضا مبنی بر فضا‌زایی است. در این لایحه برخلاف لایحه قبلی اختیارات پلیس در اعمال جریمه تنها منحصر به جریمه‌های کشف حجاب و بدپوششی در داخل خودرو شده است که اعمال قانون هم به‌عنوان جریمه تخلف رانندگی توسط ماموران راه‌ور انجام می‌یابد و درخصوص سایر عناوین